

Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň
2023-nji ýylyň 27-nji oktýabrynda çykaran 153-iş belgili
B U Ý R U G Y

**Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň
2020-nji ýylyň 6-njy iýulynda çykaran 77-Ö belgili buýrugy bilen tassyklanan,
Pensiýalary we döwlet kömek pullaryny bellemegiň hem-de olaryň
möçberlerini gaýtadan hasaplamagyň tertibine üýtgetmeler we goşmaçalar
girizmek hakynda**

Türkmenistanyň Ilaty durmuş taýdan goramak hakynda kodeksiniň 7-nji maddasynyň talaplaryny ýerine ýetirmek hem-de Türkmenistanyň Prezidentiniň 2023-nji ýylyň 25-nji awgustynda çykaran “Şahsy pensiýalary bellemegiň meseleleri hakynda” 671-nji kararyndan gelip çykýan wezipeleri durmuşa geçirmek maksady bilen, **buýurýaryn:**

1. Türkmenistanyň Adalat ministrliginde 2020-nji ýylyň 30-njy iýulynda 1366 bellige alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan, “Pensiýalary we döwlet kömek pullaryny bellemegiň hem-de olaryň möçberlerini gaýtadan hasaplamagyň Tertibini tassyklamak hakynda” Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň 2020-nji ýylyň 6-njy iýulynda çykaran 77-Ö belgili buýrugy bilen tassyklanan, Pensiýalary we döwlet kömek pullaryny bellemegiň hem-de olaryň möçberlerini gaýtadan hasaplamagyň Tertibinde:

1) birinji bölegine şu mazmunly tesimi goşmaly:

“Şeýle hem Şahsy pensiýanyň bellenilmegi üçin resminamalary taýýarlamagyň, Şahsy pensiýany bellemek hakynda towakganamany (mundan beýläk - Towakganama) resmileşdirmegiň, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrliginiň garamagyna hödürlemegiň, Şahsy pensiýany bellemek üçin resminamalary Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky Şahsy pensiýalary bellemek boýunça ýörite toparyň (mundan beýläk – Ýörite topar) garamagyna hödürlemegiň, şeýle hem Şahsy pensiýany bellemek üçin beýleki resminamalary resmileşdirmegiň we Şahsy pensiýany bellemek bilen bagly iş dolandyryşy guramagyň tertibini kesgitleýär.”;

2) XVIII babyndan soň şu mazmunly XIX baby goşmaly:

“XIX bab. Şahsy pensiýalary bellemek we tölemek

238. Şahsy pensiýa köp ýyllaryň dowamynda yhlasly, halal zähmet çekip, döwletiň içeri we daşary syýasatynyň rowaçlanmagyna, jemgyýetiň we ykdysadyýetiň ösmegine, ýurdumyzyň goranmak ukybynyň berkidilmegine, howpsuzlygyň, jemgyýetçilik we hukuk tertibiniň, kanunçylygyň üpjün edilmegine aýratyn goşant goşan, Türkmenistanyň Gahrymany diýen ada ýa-da (we) Türkmenistanyň birnäçe beýleki döwlet sylaglaryna mynasyp bolan,

Türkmenistanyň 62 ýaşy dolan erkek raýatlaryna, 57 ýaşy dolan zenan raýatlaryna (mundan beýläk – raýat) bellenilýär.

239. Şahsy pensiýa Ýörite toparyň çözüdi bilen bellenilýär.

240. Ýörite toparyň düzümi Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan tassyklanýar.

241. Şahsy pensiýanyň bir aýlyk möçberi Türkmenistanyň Prezidentiniň namasy bilen pensiýanyň iň pes möçberini kesgitlemek üçin bellenilýän binýatlyk ululygyň 20 (ýigirmi) essesi möçberinde bellenilýär.

242. Şahsy pensiýany bellemek üçin Towakganama (şu Tertibe 21-nji goşundy) Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrliginiň garamagyna şu tertipde hödürlenýär:

1) degişli ministrlkler, pudaklaýyn dolandyryş edaralary, welaýatlaryň, Aşgabat we Arkadag şäherleriniň häkimlikleri, ýokary guramasy bolmadyk edaralar, jemgyýetçilik birleşikleri (mundan beýläk – Iş beriji) tarapyndan zähmetkeşler köpçüliginiň pikirini nazara almak bilen öz ulgamlarynda işleýän şahsy pensiýanyň bellenmegine hödürlenýän raýatlar babatynda;

2) degişli welaýatlaryň, Aşgabat we Arkadag şäherleriniň häkimlikleri (mundan beýläk – Häkimlik) tarapyndan ýerli ilatyň pikirini nazara almak bilen öz çäklerinde ýaşayan şahsy pensiýanyň bellenmegine hödürlenýän şu bölegiň 1-nji bendinde görkezilen raýatlardan beýleki raýatlar babatynda.

243. Şahsy pensiýanyň bellenilmegine hödürlemek üçin zähmetkeşler köpçüliginiň pikiri Iş berijide (ýa-da Häkimlikde) kärdeşler arkalaşygynyň we (ýa-da) işgärleriň beýleki wekilçilikli edarasynyň umumy maslahatyny geçirmek arkaly kesgitlenilýär we Şahsy pensiýanyň bellenilmegine hödürlemek barada maslahatyň teswirnamasy (şu Tertibe 22-nji goşundy) bilen resmileşdirilýär.

244. Towakganamanyň ýanyna şahsy pensiýanyň bellenilmegine hödürlenýän raýatyň şu aşkdaky resminamalary goşulýar:

1) pasportynyň ýa-da onuň ornuny tutýan resminamasynyň nusgasy;

2) döwlet sylaglary bilen sylaglanandygy hakyndaky şahadatnamasynyň nusgasy;

3) zähmet depderçesiniň ýa-da iş döwrüni tassyklaýan beýleki resminamasynyň nusgasy;

4) terjimehal;

5) häsiýetnama.

245. Şahsy pensiýany bellemek üçin taýýarlanan resminamalary ýollaýyş haty (şu Tertibe 23-nji goşundy) bilen Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligine hödürlenýär.

246. Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi gelip gowşan Towakganamalary we Ýörite topar tarapyndan kabul edilen çözümleri hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 24-nji goşundy) hasaba alýar.

247. Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi gelip gowşan towakganamany we onuň ýanyna goşulan resminamalary on iş gününüň dowamynda öwrenýär hem-de bellenen talaplara laýyk gelen ýagdaýynda Ýörite toparyň garamagyna hödürleýär.

248. Ýörite toparyň mejlisi zerurlyga görä geçirilýär.

249. Ýörite topar hödürlenen towakganamany we onuň ýanyna goşulan resminamalary seljerýär we şahsy pensiýany bellemek hakynda ýa-da bellemekden ýüz döndermek hakynda çözüň kabul edýär.

250. Şahsy pensiýa Ýörite topar tarapyndan Şahsy pensiýany bellemek hakynda çözüň kabul edilen senesinden bellenilýär.

251. Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi Türkmenistanyň Prezidentiniň 2023-nji ýylyň 25-nji awgustynda çykaran 671-nji karary bilen tassyklan, Şahsy pensiýalary bellemek üçin Tertibiniň on altynjy böleginde görkezilen çözüň kabul edilenden soň on iş gününüň dowamynda şol çözüň barada towakganamany hödürlän şahslara ýazmaça görnüşde habar berýär.

252. Şahsy pensiýany bellemek hakynda çözüň kabul edilen halatynda Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi tarapyndan taýýarlanylýan “Şahsy pensiýa şahadatnamasy” (şu Tertibe 25-nji goşundy) şahsy pensiýa bellenilen raýata gowşurmak üçin Towakganamany hödürlän tarapa berilýär.

Bu şahadatnamanyň içinde şahsy pensiýa alýan barada maglumatlar ýazylýar hem-de Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministri gol çekýär we möhür bilen tassyklaýar. Şeýle hem şahadatnamada Pensiýanyň bellenilen (indeksirlenen) senesi we bir aýlyk möçberi barada bellik edilýär.

253. Ýörite topar tarapyndan Şahsy pensiýany bellemek hakynda çözüň kabul edilen halatynda Şahsy pensiýany bellemek esasynda bolan resminamalar jemlenen pensiýa işi döredilýär.

254. Şahsy pensiýa bellenilen raýatyň Şahsy pensiýa işiniň, atly hasabynyň, pensiýa şahadatnamasynyň we şahsy pensiýa şahadatnamasynyň belgisi şol bir belgi bilen belgilenýär.

255. Şahsy pensiýanyň möçberi Türkmenistanyň Prezidentiniň Türkmenistanda pensiýalaryň möçberlerini ýokarlandyrmak hakynda kabul edýän namalaryna laýyklykda Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy tarapyndan indeksirlenýär.

256. Şahsy pensiýa goşmaça tölegler hasaplanyp goşulmaýar.

257. Şahsy pensiýany bellemek hakynda çözüň kabul edilen ýagdaýynda Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi Şahsy pensiýa bellenilen raýatyň ýazgyda duran ýeri boýunça (ýa-da köplenç ýaşayan ýeri boýunça) Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň degişli ýerli edarasyna pasportynyň nusgasyny we beýleki zerur resminamalary Şahsy pensiýalaryň tölegini amala aşyrmak üçin tabşyryk haty (şu Tertibe 26-njy goşundy) bilen iberýär.

258. Şahsy pensiýa Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär.

259. Şahsy pensiýa Türkmenistanyň Merkezi banky bilen ylalaşmak esasynda Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy tarapyndan bellenilen tertipde banklaryň üsti bilen tölenilýär.

260. Şahsy pensiýa bellenen işleýän raýatyň şahsy pensiýasy doly möçberde tölenilýär.

261. Şahsy pensiýa alýan raýatyň geçen döwür üçin öz wagtynda talap etmedik, Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli edarasy ýa-da banklar tarapyndan tölenilmedik şahsy pensiýasy haýsydyr bir möhlet ýa-da möçber bilen çäklendirilmezden tölenilýär.

262. Şahsy pensiýa alýan raýat aradan çykan halatynda, onuň aradan çykan aýyny hem goşmak bilen, alynmadyk şahsy pensiýasynyň möçberi haýsydyr bir möhlet ýa-da möçber bilen çäklendirilmezden, maşgalasynyň kämillik ýaşyndaky agzalarynyň ylalaşmagy boýunça olaryň birine tölenýär.

263. Şahsy pensiýanyň tölenilmegi şu aşakdaky ýagdaýlarda bes edilýär:

1) pensiýa alýan raýat hemişelik ýaşamak üçin Türkmenistanyň çäginde göçüp gidende – göçüp giden aýynyň yz ýanyndan gelýän aýyň 1-den;

2) pensiýa alýan raýat aradan çykanda – aradan çykan aýynyň yz ýanyndan gelýän aýyň 1-inden.

264. Raýatyň şahsy pensiýadan mahrum edilmegi onuň Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda pensiýalaryň beýleki görnüşlerini almaga bolan hukugyny çäklendirmeýär.

265. Şahsy pensiýa bellenen soň pensiýa işi Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynda saklanylýar.”.

3) XIX bab, iki ýüz otuz sekizinji bölegi degişlilikde XX bap, iki ýüz altmyş altynjy bölek diýip ykrar etmeli.

2. Şu buýrugyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň dolandyryjysynyň orunbasary M. Annaýarow gözegçilik etmeli.

Ministr

M.Sylapow

“YLALAŞYLDY”

Türkmenistanyň Maliýe we
ykdysadyýet ministri

“YLALAŞYLDY”

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş
we derman senagaty ministri

_____ S.Joraýew
“ _____ ” _____ 202__ ý.

_____ A. Germanow
“ _____ ” _____ 202__ ý.

Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan
2023-nji ýylyň 16-njy noýabrynda 1745 bellige
alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan.